

ARCHEBO-RAPPORT 2021A359

NOTA

WINGENE – SINT-PIETERSVELDSTRAAT

J. CLAESEN, B. VAN GENECHTEN,
K. BOUCKAERT & E. AUDENAERT

MEI 2021

Titel

Nota met ingreep in de bodem. Wingene – Sint-Pietersveldstraat

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten
Kevin Bouckaert & Evelien Audenaert

Projectnummer

2021A359

Plaats en datum

Kortenaken, mei 2021

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2021A359
ISSN 2034-5615

INHOUD

1	Inleiding	4
1.1	<i>Algemeen</i>	4
1.2	<i>Beschrijving onderzoeksopdracht</i>	4
1.3	<i>Doelstellingen</i>	7
1.4	<i>Randvoorwaarden.....</i>	7
1.5	<i>Onderzoeksvragen</i>	7
2	Huidige & toekomstige situatie	9
2.1	<i>Huidige situatie</i>	9
2.2	<i>Toekomstige situatie</i>	10
3	Bureauonderzoek	11
3.1	<i>Inleiding</i>	11
3.2	<i>Resultaten bureaustudie</i>	11
4	Assessment landschappelijk bodemonderzoek	12
4.1	<i>Uitvoering</i>	12
4.2	<i>Resultaten</i>	13
5	Proefsleuvenonderzoek.....	19
5.1	<i>Beschrijvend gedeelte</i>	19
5.2	<i>Assessment proefsleuvenonderzoek</i>	20
5.3	<i>Assessment metaaldetectie</i>	24
5.4	<i>Interpretatie van het onderzocht gebied</i>	25
5.5	<i>Potentiële kennis en waardering.....</i>	26
6	Interpretatie van de archeologische site.....	26
7	Samenvatting	26
7.1	<i>Voor een gespecialiseerd publiek</i>	26
7.2	<i>Voor een niet-gespecialiseerd publiek</i>	26
8	Bibliografie	27
9	Figurenlijst.....	28
10	Plannenlijst.....	29

1 INLEIDING

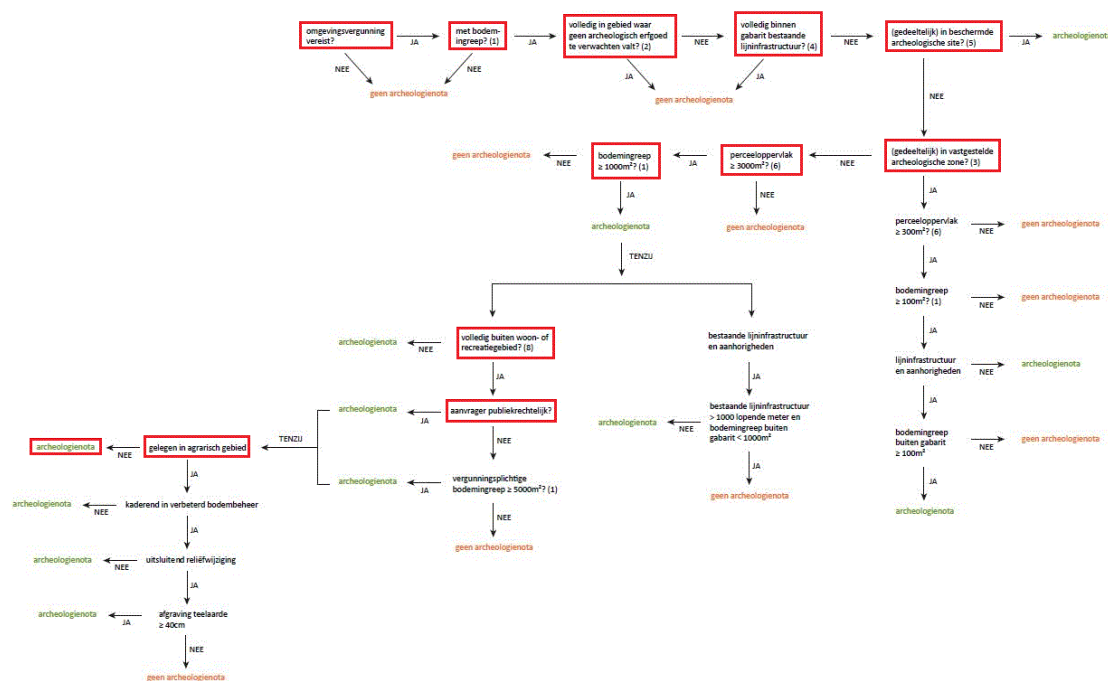
1.1 ALGEMEEN

Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een omgevingsvergunning is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen

1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT

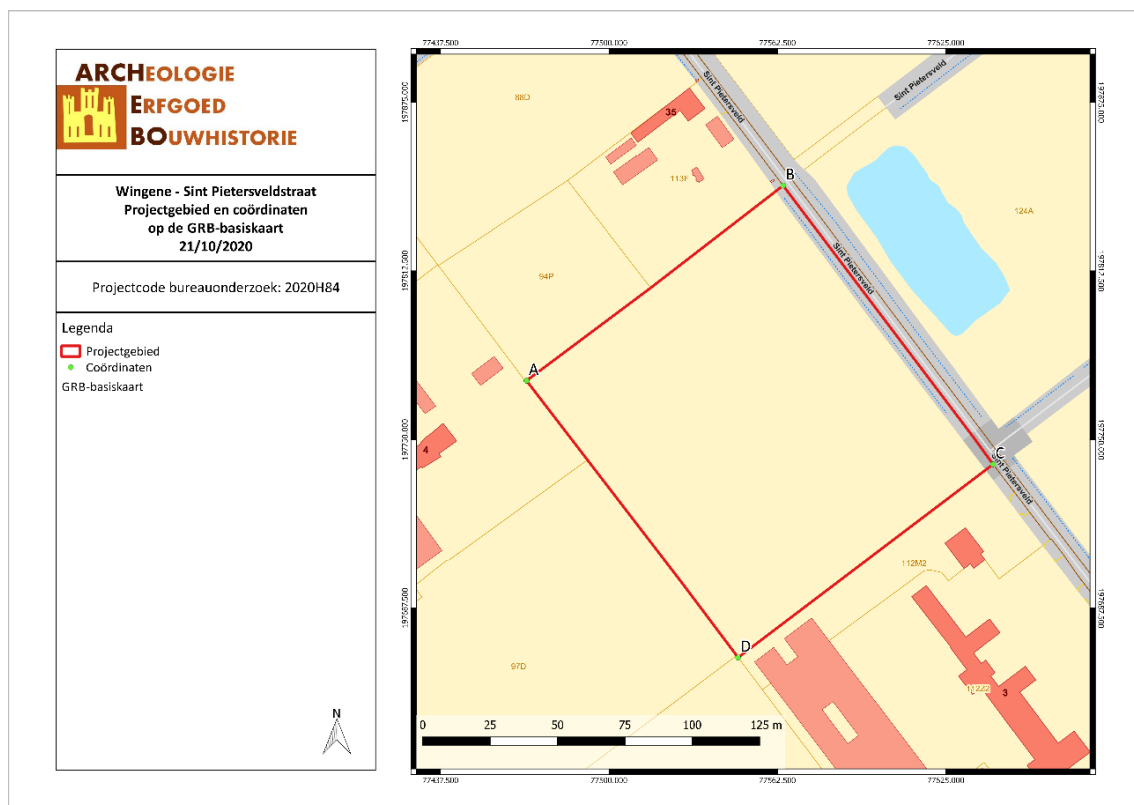
Naar aanleiding van een omgevingsvergunning heeft ARCHEBO bvba een archeologienota opgemaakt voor een terrein aan de Sint Pietersveldstraat 3 in Wingene (West-Vlaanderen). Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever een sportveld met autoparking aanleggen. Het gaat om een recreatief speelveld met gras en een Finse piste. Rond het sportveld en de autoparking zal een groene zone aangelegd worden. Het projectgebied is ca. 15 373,24 m² groot.

Aangezien de aanvraag voor een omgevingsvergunning na 1 juni 2016 werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2,

5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in augustus 2019 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch bureauonderzoek bestudeerd.

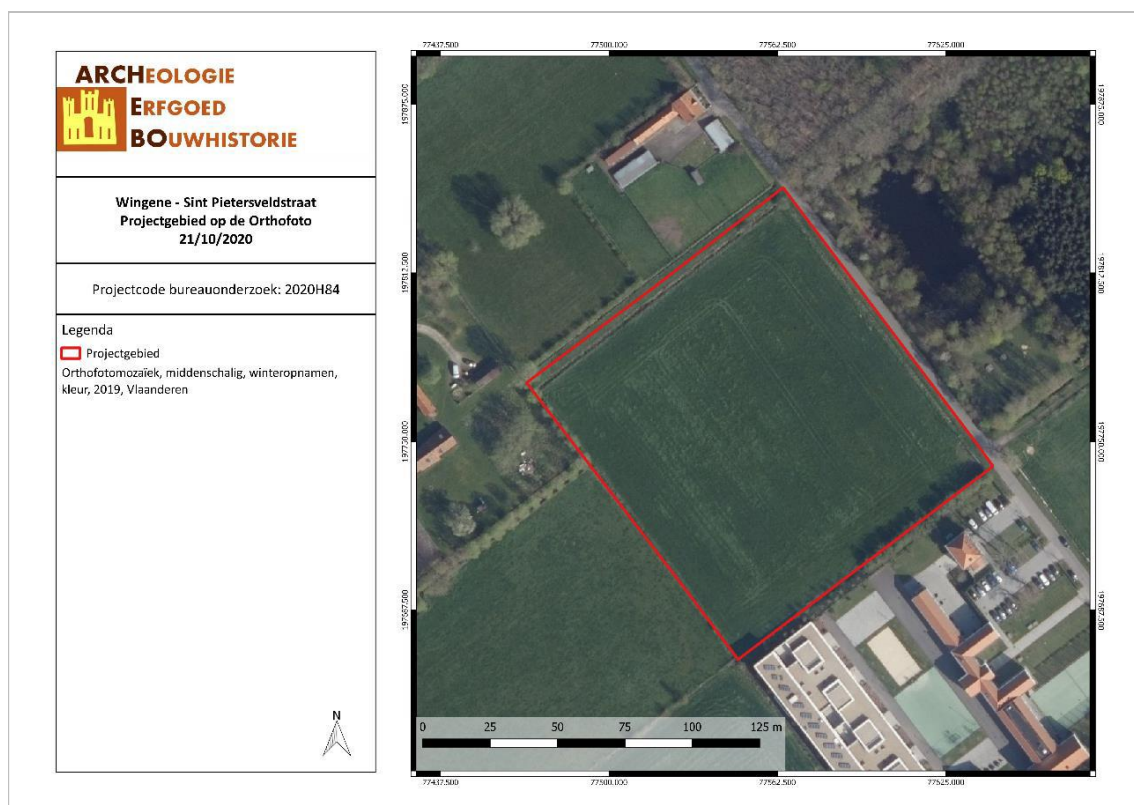
Administratieve fiche	
Naam site:	Wingene – Sint-Pietersveldstraat
Onderzoek:	Nota met ingreep in de bodem
Ligging:	Provincie West-Vlaanderen, Wingene, Sint Pietersveldstraat 3
Kadaster:	Wingene, afdeling 1, sectie D, perceelnummer 112F
Coördinaten:	A X 77469.386
	Y 197771.821
	B X 77564.601
	Y 197844.170
	C X 77642.516
	Y 197740.829
	D X 77547.893
	Y 197669.171
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba
Projectcode bureauonderzoek:	2020H84
ID-nummer:	16486
Projectcode landschappelijk bodemonderzoek :	2021A317
Projectleiding:	Jan Claesen
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014
Bewaarplaats archief:	ARCHEBO bvba (tijdelijk)
Grootte projectgebied:	Ca. 15 373,24 m ²
Uitvoeringsperiode:	11 mei 2021
Reden van de ingreep	Aanleg van een sportveld met autoparking en aanleg groene zone
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.
Termen Thesauri:	Landschappelijk bodemonderzoek, proefsleuvenonderzoek, rabatbouw

De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het projectgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

WISP/20/10/21/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2020).

WISP/20/10/21/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geoput, 2020).

1.3 DOELSTELLINGEN

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernieling. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het projectgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het projectgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het projectgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

De opdrachtgever zal de eventuele archeologische waarden op de betrokken percelen vernietigen met de geplande werken. Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek werd een archeologische verwachting opgesteld. Deze kan in het veld getoetst worden, waarbij uiteraard rekening moet gehouden worden met de mogelijke aanwezigheid van andere archeologische waarden dan die geformuleerd in de gespecificeerde verwachting. Het onderzoeksdoel voor dit vooronderzoek met ingreep in de bodem is om na te gaan wat het potentieel is van het plangebied voor de aanwezigheid en bewaring van vindplaatsen die op basis van het bureauonderzoek verwacht worden. Om dit te kunnen vaststellen is een vooronderzoek met ingreep in de bodem noodzakelijk.

Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.4 RANDVOORWAARDEN

Het betreft een uitgesteld onderzoek omwille van economische redenen.

1.5 ONDERZOEKSVRAGEN

De volgende onderzoeksvragen moeten met dit onderzoek minimaal beantwoord worden:

- *Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?*
- *Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?*
- *Zijn er aanwijzingen voor een verstoorde ondergrond? Valt deze af te bakenen?*
- *Zijn er indicaties voor steentijdgevoelige zones binnen het plangebied?*
- *In hoeverre is de bodemopbouw intact, dan wel verstoord?*
- *Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?*
- *Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?*
- *Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? Zijn er tekenen van erosie?*
- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, o Geef een beknopte omschrijving.*
 - o Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
 - o Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
 - o Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*

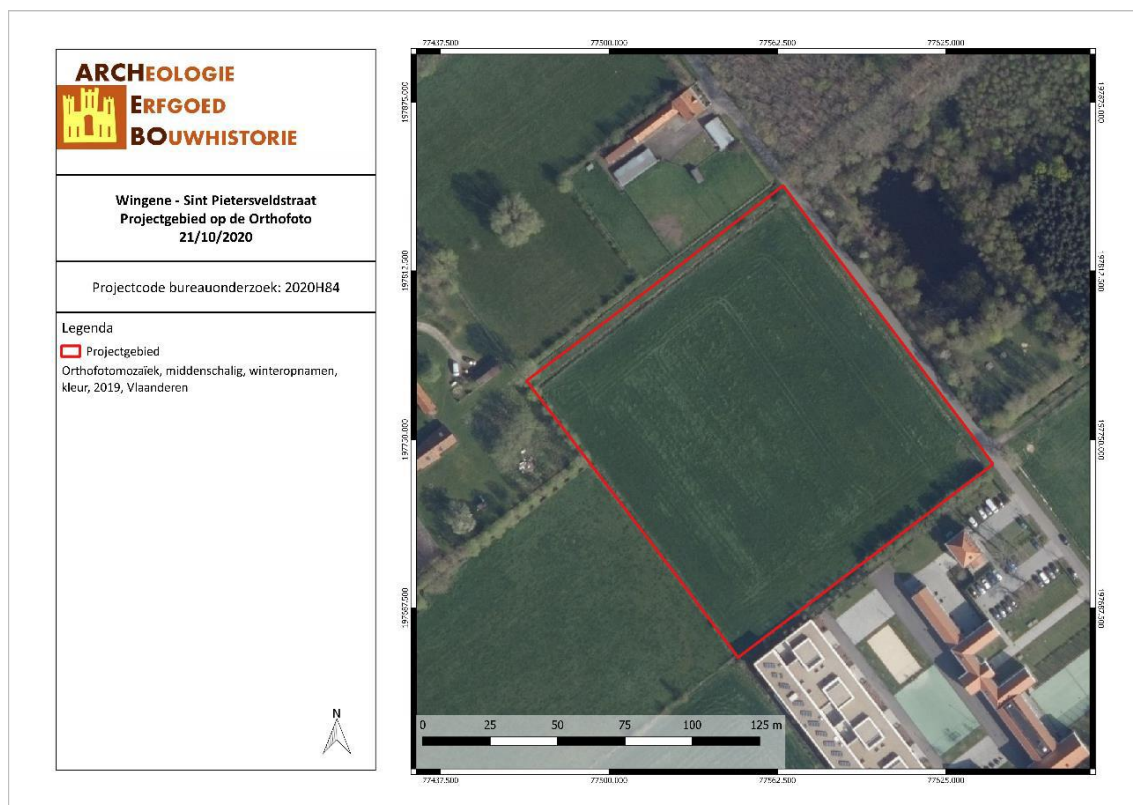
- o Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
 - o Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
- *Werd er een waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld? Zo ja, o Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
 - o Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
 - o Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
 - o Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
- *Is er vervolgonderzoek noodzakelijk?*

Het onderzoek is succesvol indien aan al deze vragen een gepast antwoord kan gegeven worden.

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

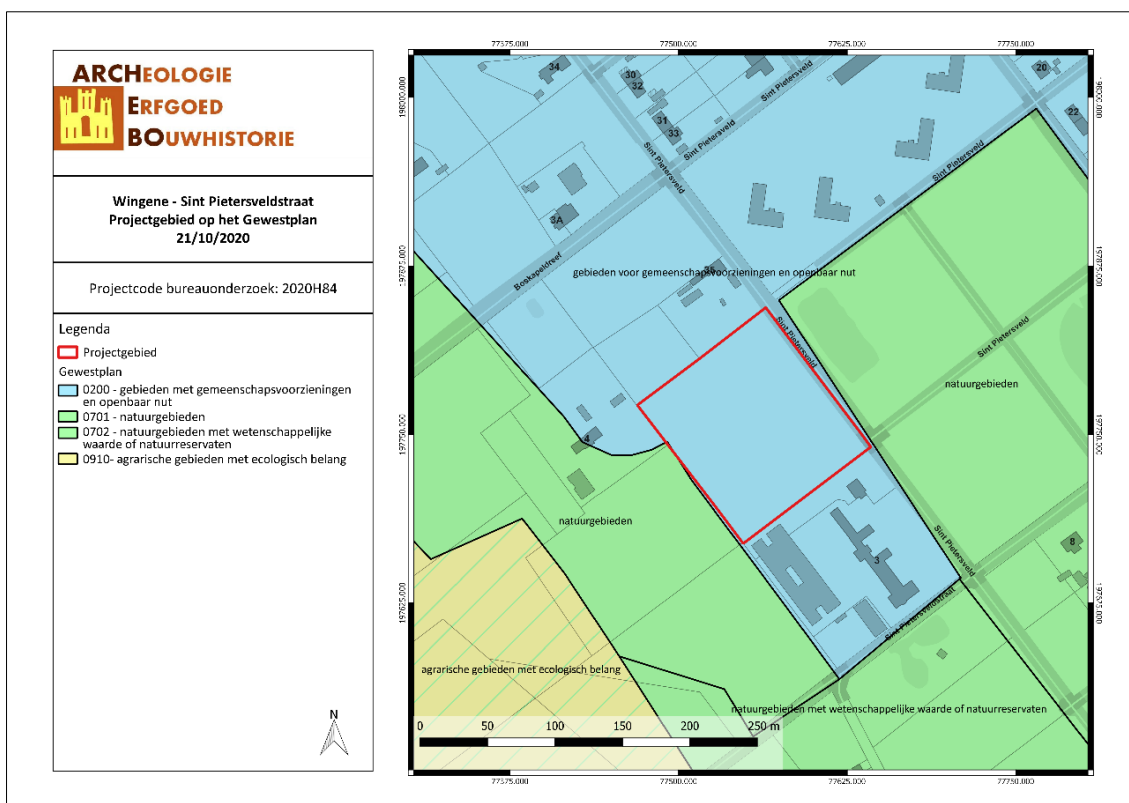
2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied ligt aan de Sint Pietersveldstraat 3 in Wingene (West-Vlaanderen) en wordt momenteel gebruikt als weiland. Volgens het gewestplan ligt het terrein grotendeels binnen ‘gebieden voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut’, slechts een zeer kleine oppervlakte van de zuidwestelijke grens ligt binnen ‘natuurgebieden’.

WISP/20/10/21/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geoput, 2020).

WISP/20/10/21/4 - Digitale aanmaak

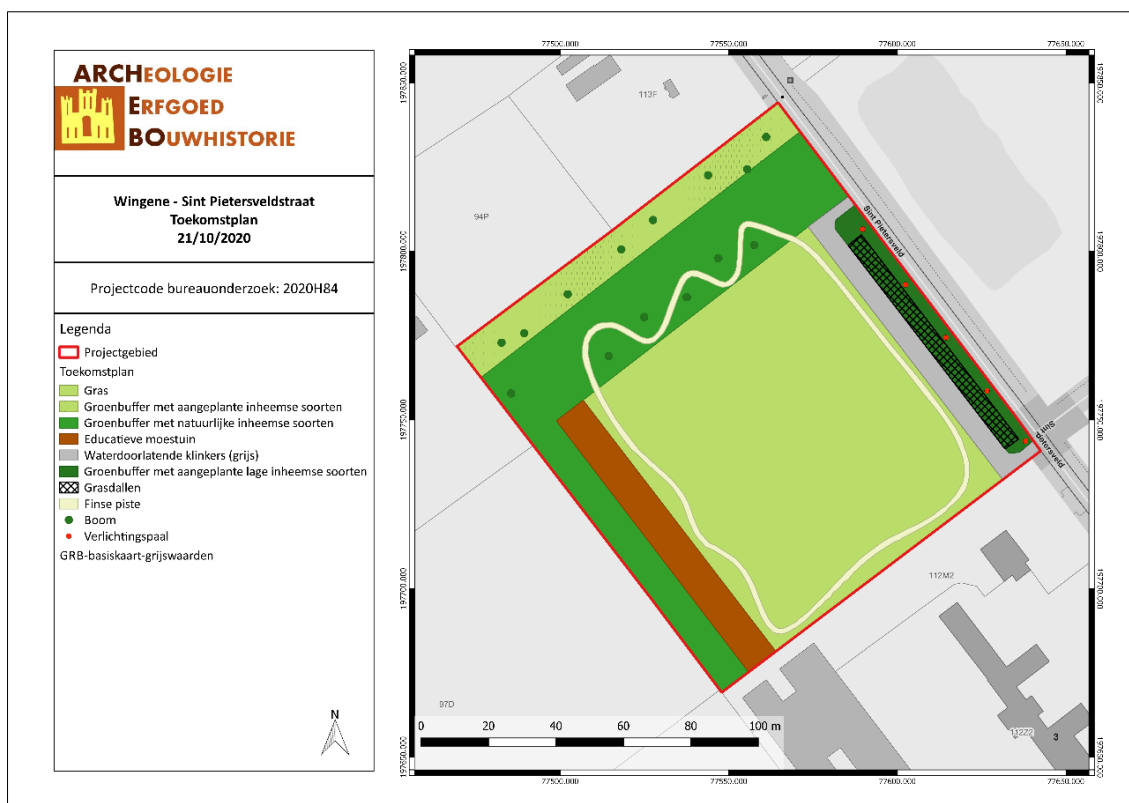
Figuur 5: Onderzoeksgebied op het Gewestplan (Geopunt, 2020).

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever een sportveld met autoparking aanleggen. Het sportveld zal bestaan uit een recreatief speelveld met gras en een Finse piste (boomschors). In het zuidwesten van het projectgebied zal een educatieve moestuin aangelegd worden. Langs de zuid- en noordwestelijke grens van het terrein wordt een groene zone met inheemse planten (aangeplant of natuurlijk) voorzien. Tenslotte zal ter hoogte van de Sint Pietersveldstraat een parking aangelegd worden. De oprit zal bestaan uit grijze, waterdoorlatende klinkers, de parkeerplaatsen zelf zullen aangelegd worden met grasdallen. Het projectgebied is ca. 15 373,24 m² groot.

Figuur 6: Inplanting (ABDM bvba, 2020)

WISP/20/10/21/5 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Situering van het onderzoeksgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2020).

3 BUREAUONDERZOEK

3.1 INLEIDING

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van het archeologische erfgoed te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie. Hierbij worden zo veel mogelijk cartografische en andere bronnen geraadpleegd.

3.2 RESULTATEN BUREAUSTUDIE¹

In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft niet-gedetermineerde en niet-gedateerde locaties opgenomen in de CAI en een ronde kuil en twee concentrische cirkelvormige (eerder brede) grachten, oversneden door een rechtlijnige gracht.

Aan de hand van het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het projectgebied geen bebouwing aanwezig is geweest vanaf ca. 1770 tot nu.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als Zcgd (matig droge zandgronden met duidelijke humus en/of ijzer B horizont en zijn glauconiethoudend (...d)) en Zdgd (matig natte zandgronden met duidelijke humus en/of ijzer B horizont en zijn glauconiethoudend (...d)). Het projectgebied ligt op een zuidwest-gerichte helling aan de Hertsbergebeek-vallei. De Hertsbergebeek stroomt vanaf ca. 450m ten zuidwesten van het projectgebied. Het projectgebied ligt volgens het Digitaal Hoogtemodel tussen ongeveer 20 en 21,8 meter boven de zeespiegel.

¹ Claesen J., e.a., 2020a.

Gezien de topografische ligging op een zuidwest-gerichte helling is er een verwachting op Steentijd. Bijkomstig ligt het projectgebied in een gradiëntzone van een natte vallei naar een droog plateau. Dergelijke plaatsen zijn ideaal voor tijdelijke steentijdkampementen. Op basis van deze ligging kunnen eveneens sporensites aanwezig zijn.

4 ASSESSMENT LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

4.1 UITVOERING

Projectcode landschappelijke boringen: 2021A317

Om de (deels) bewaarde staat van het bodemarchief te achterhalen, is het noodzakelijk een landschappelijk bodemonderzoek uit te voeren. De landschappelijke boringen dienen verspreid over het terrein aangelegd te worden om te bekijken of er goed bewaarde bodems aanwezig zijn op het terrein. Indien dit het geval is, kan er steentijd verwacht worden en dient er een verkennend archeologisch booronderzoek plaats te vinden.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied grotendeels omschreven als Zcgd, langs de noordwestelijke grens van het projectgebied wordt de bodem gekarteerd als Zdgd. Zcgbodems zijn matig droge zandgronden met duidelijke humus en/of ijzer B horizont en zijn glauconiethoudend (...d). Het zijn Podzolen waarin gleyverschijnselen voorkomen tussen 60 en 90cm diepte, duidelijk onder de Podzol B. Het Podzol profiel blijft ongewijzigd, aangezien het ontwikkeld is in een laag die nooit bereikt wordt door het grondwater. Zdgd-bodems zijn matig natte zandgronden met duidelijke humus en/of ijzer B horizont en zijn glauconiethoudend (...d). Het zijn Podzolen met een intact bewaarde B horizont, die op veel plaatsen verkit is en daardoor een sterk storende laag vormt in het profiel. Gleyverschijnselen komen voor op minder dan 60cm diepte, in de B2 horizont van de Podzol. Het effect van de waterstand in de B2 horizont is niet altijd merkbaar door roestverschijnselen, maar vooral doordat de accumulatiehorizont meer diffuus wordt. Deze accumulatiehorizont vervaagt meer of verdwijnt en de B2h begint te versmelten met of in te dringen in de E en Cg horizont.²

Op het terrein werd in maart 2021 een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd. Het terrein was vrij en toegankelijk.

Verspreid over het terrein werden 20 landschappelijke boringen geplaatst. Op één boring na - boring 7 werd op een diepte van 60 cm onder het maaiveld gestaakt – konden alle geplande boringen tot in het moedermateriaal geplaatst worden. Nergens op het terrein werden restanten van een B-horizont waargenomen; in alle gevallen werden AC-profielen waargenomen. Bovenaan bevindt zich de huidige bouwvoor (Ap; 35-70 cm) met hieronder het moedermateriaal bestaande uit donker geelbruin zand.

Het landschappelijk bodemonderzoek door middel van boringen werd uitgevoerd met een edelmanboor met een kop van 7 centimeter. De boorstalen werden geregistreerd en ingemeten.

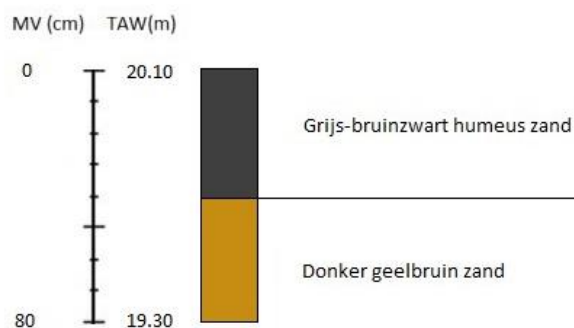
² E. Van Ranst en C. Sys, Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000) (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000), 107, 108, 132, 134-135.

Figuur 8: Orthofoto met aanduiding van het projectgebied en de landschappelijke boringen.

4.2 RESULTATEN

Boring 1

Boring 2

Boring 3

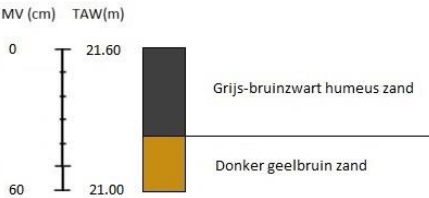
Boring 4

Boring 5

Boring 6

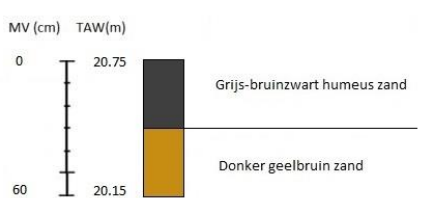
Boring 7

Boring 8

Boring 9

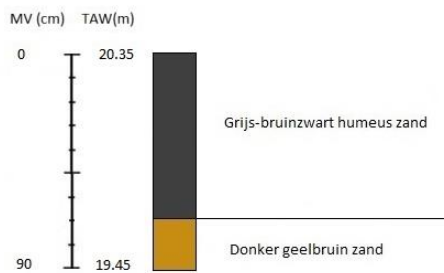
Boring 10

Boring 11

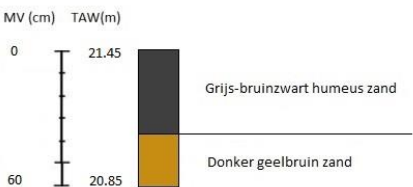
Boring 12

Boring 13

Boring 14

Boring 15

Boring 16

Boring 17

Boring 18

Boring 19

Boring 20

Hieronder worden de onderzoeksvragen beantwoordt:

- *Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?*
Op één boring na - boring 7 werd op een diepte van 60 cm onder het maaiveld gestaakt – konden alle geplande boringen tot in het moedermateriaal geplaatst worden. Nergens op het terrein werden restanten van een B-horizont waargenomen; in alle gevallen werden AC-profielen waargenomen.
- *Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?*
Bovenaan bevindt zich de huidige bouwvoor (Ap; 35-70 cm) met hieronder het moedermateriaal bestaande uit donker geelbruin zand.
- *Zijn er aanwijzingen voor een verstoorde ondergrond? Valt deze af te bakenen?*
Nergens op het terrein lijkt een B-horizont bewaard te zijn.
- *Zijn er indicaties voor steentijdgevoelige zones binnen het plangebied?*
Er werden geen indicaties voor steentijdgevoelige zones binnen het plangebied waargenomen. Bijgevolg dient er geen verkennend booronderzoek uitgevoerd te worden.

5 PROEFSLEUVENONDERZOEK

5.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

5.1.1 Onderzoeksopdracht

Het bureauonderzoek kon geen eenduidige aan- of afwezigheid van archeologische erfgoedwaarden aantonen ter hoogte van het onderzoeksgebied. Vanaf het Neolithicum worden archeologische resten doorgaans aangetroffen als sporensites. Door de complexe samenhang van deze sporen kan een archeologisch booronderzoek hierover geen afdoende uitspraken doen. Proefsleuven, waarbij een statistisch representatief deel van het terrein opgegraven wordt, is een geschikte methode om sporensites in kaart te brengen als ook om inzicht te genereren inzake de aard, de ruimtelijke spreiding, de datering en de bewaring ervan.

5.1.2 Strategie en technieken

Er wordt geopteerd om een proefsleuvenonderzoek te laten plaatsvinden. Het doel van een proefsleuvenonderzoek is het evalueren van de archeologische waarde op het gehele terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Dit gebeurt door middel van een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek wordt de methode van de continue sleuven gebruikt:

- Parallele proefsleuven ononderbroken over het volledige oppervlak van het onderzoeksgebied;
- De afstand tussen de proefsleuven bedraagt niet meer dan 15 m (van middelpunt tot middelpunt);
- De proefsleuven zijn 2 m breed;

De proefsleuven worden zo ingeplant dat ze:

- Verspreid over het projectgebied liggen
- Zo lang mogelijk zijn

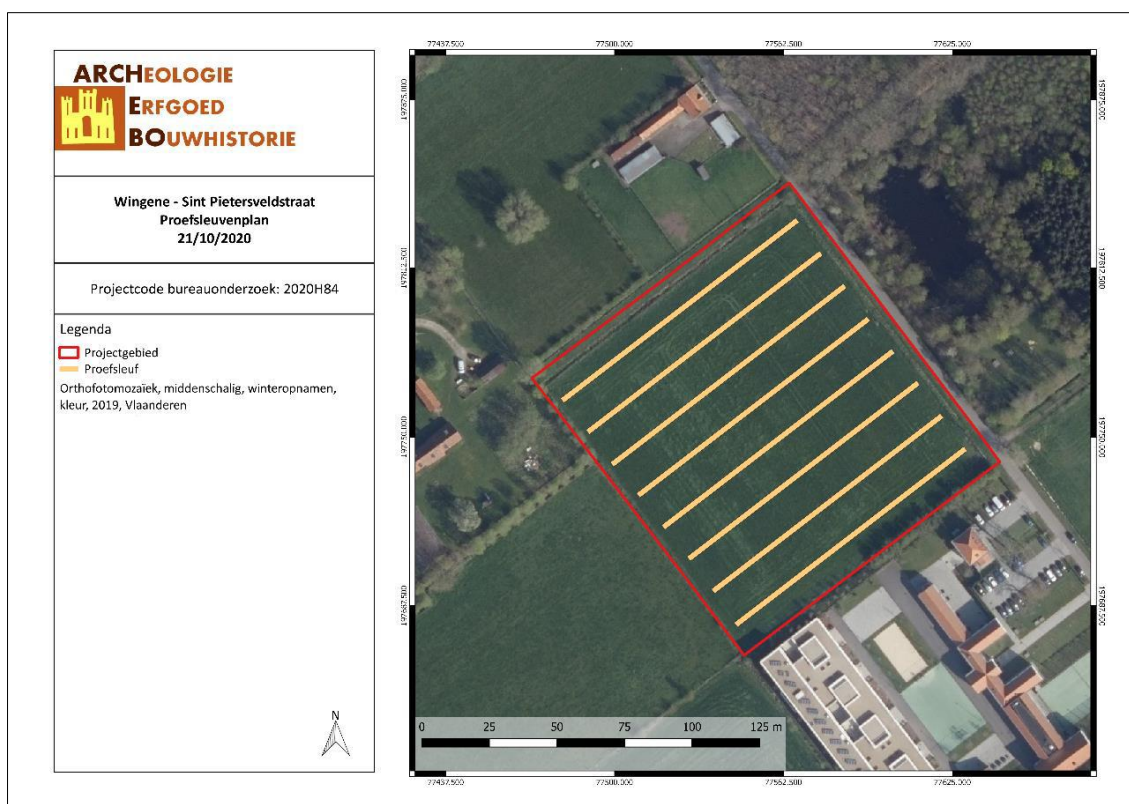
Metaaldetectie dient eveneens uitgevoerd te worden. Elk aangelegd vlak, alsook de storthopen dienen met een metaaldetector op signalen gecontroleerd te worden.

De volgende onderzoeksvragen moeten met dit onderzoek minimaal beantwoord worden:

- *Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?*
- *Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?*
- *Zijn er aanwijzingen voor een verstoorde ondergrond? Valt deze af te bakenen?*
- *Zijn er indicaties voor steentijdgevoelige zones binnen het plangebied?*
- *In hoeverre is de bodemopbouw intact, dan wel verstoord?*
- *Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?*
- *Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?*
- *Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? Zijn er tekenen van erosie?*
- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, o Geef een beknopte omschrijving.*
 - o Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
 - o Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
 - o Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
 - o Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
 - o Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*

- Werd er een waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld? Zo ja, o Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?
 - o Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?
 - o Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?
 - o Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?
- Is er vervolgonderzoek noodzakelijk?

Het onderzoek is succesvol indien aan al deze vragen een gepast antwoord kan gegeven worden.

WISP/20/10/21/6 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Voorgestelde inplanting proefsleuven (ARCHEBO bvba, 2020)

5.2 ASSESSMENT PROEFSLEUVENONDERZOEK

5.2.1 Inleiding

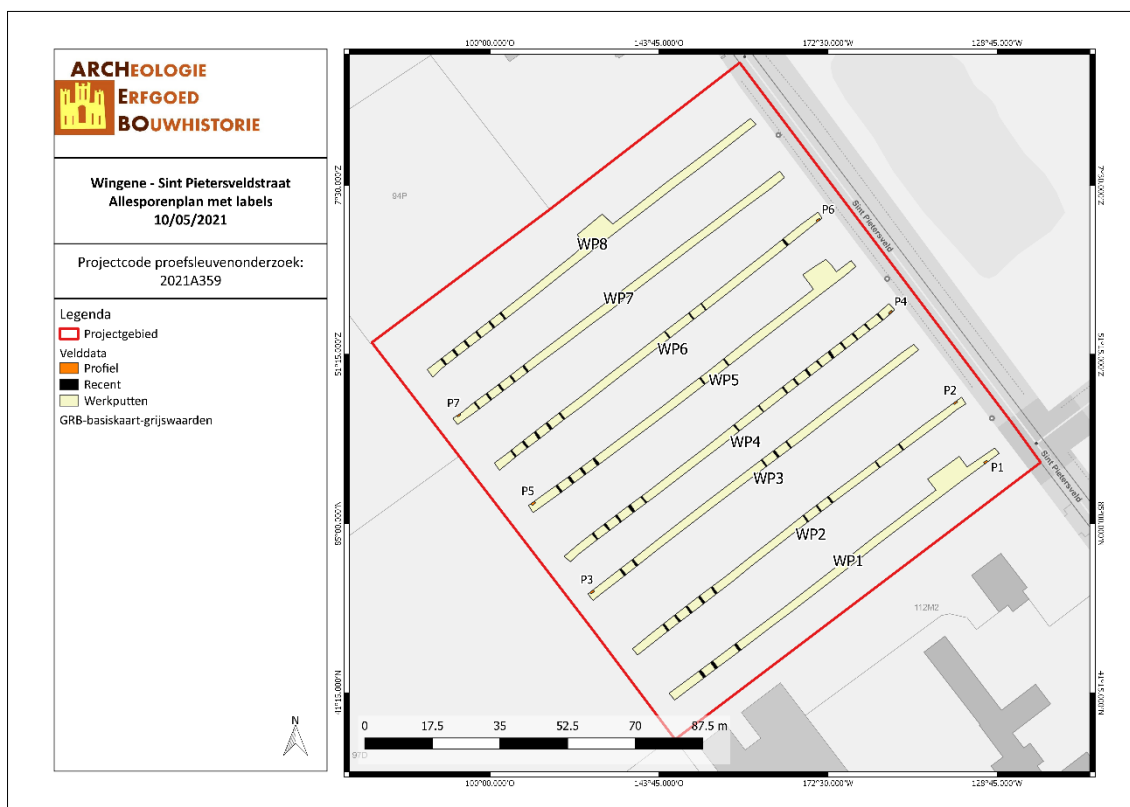
Het resultaat van een archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem wordt met een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed bereikt. Zowel het deel van het terrein dat onderzocht wordt als het deel van de sporen dat opgegraven wordt, is steeds statistisch representatief en laat toe uitspraken te doen over het geheel van het terrein, behalve bij vooronderzoek met ingreep in de bodem met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen. Zones van het opgravingsvlak die sporen of archeologische artefacten bevatten, worden terug afgedekt om te voorkomen dat degradatie ervan zou optreden, in afwachting van een opgraving of definitief fysiek behoud.³

Het proefsleuvenonderzoek vond plaats op vrijdag 7 mei 2021.

³ Agentschap Onroerend Erfgoed, 64–65.

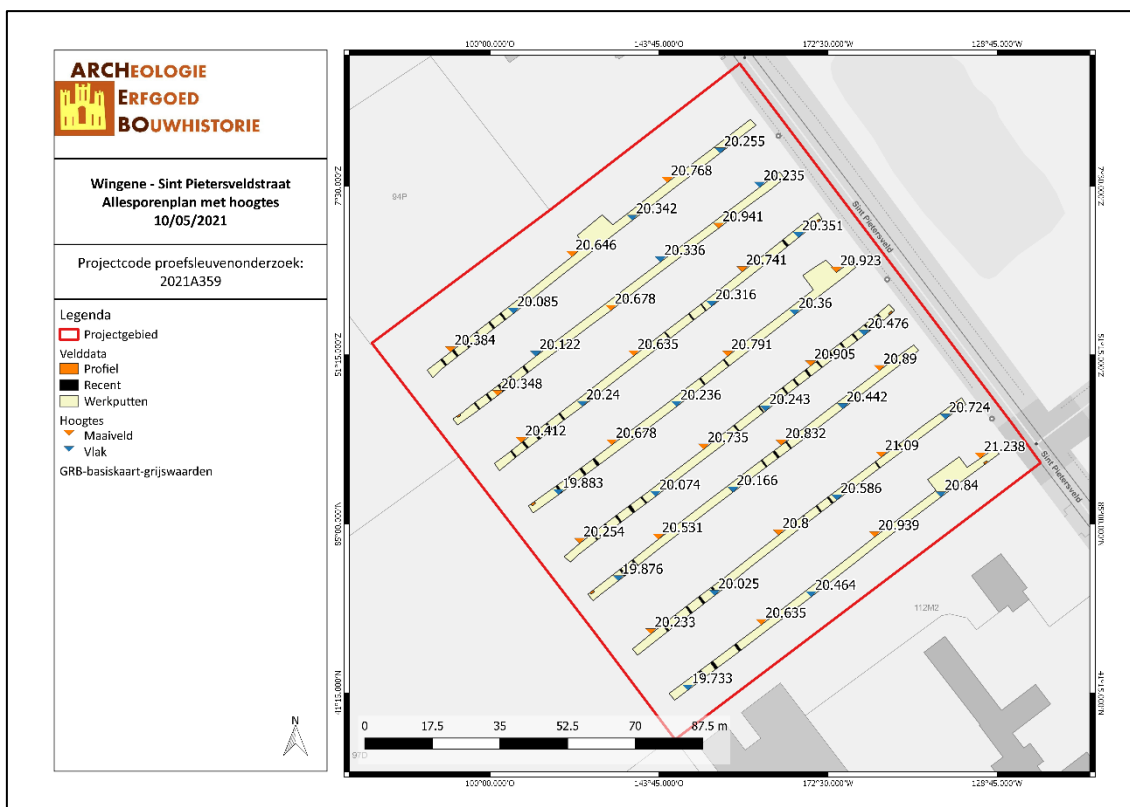
Alle werkputten konden volledig op de voorziene locaties aangelegd worden. Drie bijkomende kijkvensters werden aangelegd. Dit om de afwezigheid van archeologisch interessante sporen te verifiëren.

Bijgevolg werd van het onderzoeksgebied van ca. 15 373,24 m², ca.. 1898 m² met 8 proefsleuven en 3 kijkvensters onderzocht tijdens dit onderzoek, wat neerkomt op ca. 12,4%.

WISP/21/05/10/7 - Digitale aanmaak

Figuur 10: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2021).

WISP/21/05/10/8 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Allesporenplan met TAW-hoogtes (ARCHEBO bvba, 2021).

5.2.2 Werkputten

In totaal werden 8 werkputten aangelegd. De proefsleuven waren 2 meter breed en volgens het systeem van de continue parallelle proefsleuven aangelegd.

5.2.3 Landschappelijke profielen

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied grotendeels omschreven als Zcgd, langs de noordwestelijke grens van het projectgebied wordt de bodem gekarteerd als Zdgd. Zcgbodems zijn matig droge zandgronden met duidelijke humus en/of ijzer B horizont en zijn glauconiethoudend (...d). Het zijn Podzolen waarin gleyverschijnselen voorkomen tussen 60 en 90cm diepte, duidelijk onder de Podzol B. Het Podzol profiel blijft ongewijzigd, aangezien het ontwikkeld is in een laag die nooit bereikt wordt door het grondwater. Zdgd-bodems zijn matig natte zandgronden met duidelijke humus en/of ijzer B horizont en zijn glauconiethoudend (...d). Het zijn Podzolen met een intact bewaarde B horizont, die op veel plaatsen verkit is en daardoor een sterk storende laag vormt in het profiel. Gleyverschijnselen komen voor op minder dan 60cm diepte, in de B2 horizont van de Podzol. Het effect van de waterstand in de B2 horizont is niet altijd merkbaar door roestverschijnselen, maar vooral doordat de accumulatiehorizont meer diffuus wordt. Deze accumulatiehorizont vervaagt meer of verdwijnt en de B2h begint te versmelten met of in te dringen in de E en Cg horizont.⁴

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden enkel AC-profielen vastgesteld. Bovenaan bevindt zich de huidige bouwvoor (Ap; 35-70 cm) met hieronder het moedermateriaal.

⁴ E. Van Ranst en C. Sys, Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1 : 20 000) (Gent: Laboratorium voor Bodemkunde - Universiteit Gent, 2000), 107, 108, 132, 134-135.

Figuur 12: Profielen werkput 1 & 3 (ARCHEBO bvba, 2021).

5.2.4 Archeologische sporen & structuren

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden enkel parallel aan elkaar lopende greppels waargenomen. Tussen de greppels bevonden zich vaak zeer heterogene kuilen. Al deze sporen dienen gekoppeld te worden aan rabatten. De grond uit de greppels werd gebruikt om de tussenliggende rabat op te hogen en zo een droge strook te verkrijgen waarop bomen geplant werden. Bij het rooien van het terrein ontstonden dan de waargenomen kuilen. Dit gegeven stemt overeen met het gekende historische kaartmateriaal. Op de Vandermaelenkaart staat het projectgebied immers gekarteerd als naaldbos.

Om de schijnbare afwezigheid van archeologisch interessante sporen te verifiëren, werden in totaal 3 kijkvenster aangelegd.

Figuur 13: Overzichtsfoto's werkputten 1, 2 en 8. Op deze foto's zijn zowel de greppels als de kuilen afkomstig van het rooien zichtbaar. Laatstgenoemde sporen werden evenwel niet geregistreerd (ARCHEBO bvba, 2021).

Figuur 14: Kijkvensters werkputten 1 (links) en 5 (rechts) (ARCHEBO bvba, 2021).

Figuur 15: Kijkvenster werkput 8 (ARCHEBO bvba, 2021).

5.2.5 Vondsten

Tijdens het onderzoek werden geen vondsten gedaan.

5.2.6 Stalen

Er werden geen stalen genomen tijdens het proefsleuvenonderzoek.

5.2.7 Conservatie

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen vondsten gedaan.

5.3 ASSESSMENT METAALDETECTIE

Tijdens de uitvoering van het metaaldetectie-onderzoek werden geen relevante vondsten aangetroffen.

5.4 INTERPRETATIE VAN HET ONDERZOCHT GEBIED

Hieronder worden de onderzoeksvragen beantwoord:

- *In hoeverre is de bodemopbouw intact, dan wel verstoord?*
Nergens op het terrein kon een B-horizont waargenomen worden.
- *Welke zijn de waargenomen horizonten, beschrijving + duiding?*
Over het gehele terrein werden AC-profielen waargenomen. Bovenaan bevindt zich de huidige bouwvoor (Ap; 35-70 cm) met hieronder het moedermateriaal.
- *Op welke dieptes bevinden zich relevante archeologische niveaus?*
Het relevante archeologische niveau bevindt zich op 35-70 cm onder het maaiveld.
- *Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden? Zijn er tekenen van erosie?*
Het ontbreken van een horizont kan verklaard worden met het bewerken (land- en bosbouw) van het terrein.
- *Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, o Geef een beknopte omschrijving.*
 - o Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen?*
De aangetroffen sporen zijn van antropogene oorsprong en kunnen gekoppeld worden aan bosbouw.
 - o Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?*
De sporen kennen een matig tot goede bewaring, doch hun archeologische waarde is gering.
 - o Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
De sporen zijn afkomstig van een rabattensysteem.
 - o Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
Wellicht dienen de sporen gekoppeld te worden aan 19de-eeuwse bosbouw (Cfr. Vandermaelenkaart).
 - o Kan op basis van het sporenbestand in de proefsleuven een uitspraak worden gedaan over de aard en omvang van occupatie?*
Het terrein werd in het recente verleden als bos met rabatten gebruikt.
- *Werd er een waardevolle archeologische vindplaats vastgesteld? Zo ja, o Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?*
 - o Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?*
De blootgelegde sporen kennen een matig tot goede bewaring.
 - o Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?*
De archeologische waarde van de aangetroffen sporen is gering en dienen aan bosbouw gekoppeld te worden.
 - o Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?*
Er werden geen waardevolle archeologische vindplaatsen aangetroffen.
- *Is er vervolgonderzoek noodzakelijk?*
Op basis van het aangetroffen sporenbestand wordt er geen vervolgonderzoek geadviseerd.

5.5 POTENTIËLE KENNIS EN WAARDERING

Er werden tijdens het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een proefsleuvenonderzoek, sporen van bosbouw aangetroffen. Wellicht dienen de sporen gekoppeld te worden aan de situatie zichtbaar op de Vandermaelenkaart (1846 – 1854). De waarde van deze sporen is gering. Het onderzoeksgebied biedt geen bijdrage voor een potentiële kennisvermeerdering van het terrein en de omliggende omgeving.

6 INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden sporen van bosbouw blootgelegd. Het betreft parallel aan elkaar lopende greppels. Tussen de greppels bevinden zich kuilen. Al deze sporen dienen gekoppeld te worden aan rabatten. De grond uit de greppels werd gebruikt om de tussenliggende rabat op te hogen en zo een droge strook te verkrijgen waarop bomen geplant werden. Bij het rooien van het terrein ontstonden dan de waargenomen kuilen. Dit gegeven stemt overeen met het gekende historische kaartmateriaal. Op de Vandermaelenkaart staat het projectgebied immers gekarteerd als naaldbos.

7 SAMENVATTING

7.1 VOOR EEN GESPECIALISEERD PUBLIEK

De opdrachtgever plant de ontwikkeling van een sportveld met autoparking en groene zone. Het projectgebied is ca. 15 373,24 m² groot.

Uit het landschappelijk booronderzoek bleek dat het terrein sterk beïnvloed is door menselijk ingrijpen en uitsluitend AC-profielen vertoont. Hierdoor werd beslist geen verkennend booronderzoek naar steentijdartefacten uit te voeren.

Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven was een archeologische evaluatie van het terrein te bekomen. Tijdens dit proefsleuvenonderzoek werden sporen van bosbouw aangetroffen. Dit gegeven stemt overeen met het gekende historische kaartmateriaal. Op de Vandermaelenkaart staat het projectgebied immers gekarteerd als naaldbos.

Gezien het ontbreken aan archeologisch potentieel van de site, wordt er geen verder onderzoek in de vorm van een archeologische opgraving geadviseerd.

7.2 VOOR EEN NIET-GESPECIALISEERD PUBLIEK

De initiatiefnemer plant de ontwikkeling van een sportveld met autoparking en groene zone.

Uit het landschappelijk bodemonderzoek bleek dat de bodem een matige bewaring kende. Om deze reden diende er geen verkennend booronderzoek uitgevoerd te worden.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen archeologische waardevolle sporen aangetroffen. Om deze reden wordt er geen archeologische opgraving geadviseerd.

8 BIBLIOGRAFIE

Publicaties

VAN RANST E. en SYS C., *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen*, Gent, 2000.

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., AUDENAERT E. & BOUCKAERT K., *Archeologienota Wingene – Sint-Pietersveldstraat*, Kortenaen, oktober 2020a.

CLAESEN J., VAN GENECHTEN B., AUDENAERT E. & BOUCKAERT K., *Programma van Maatregelen Wingene – Sint-Pietersveldstraat*, Kortenaen, november 2020b.

Online bronnen

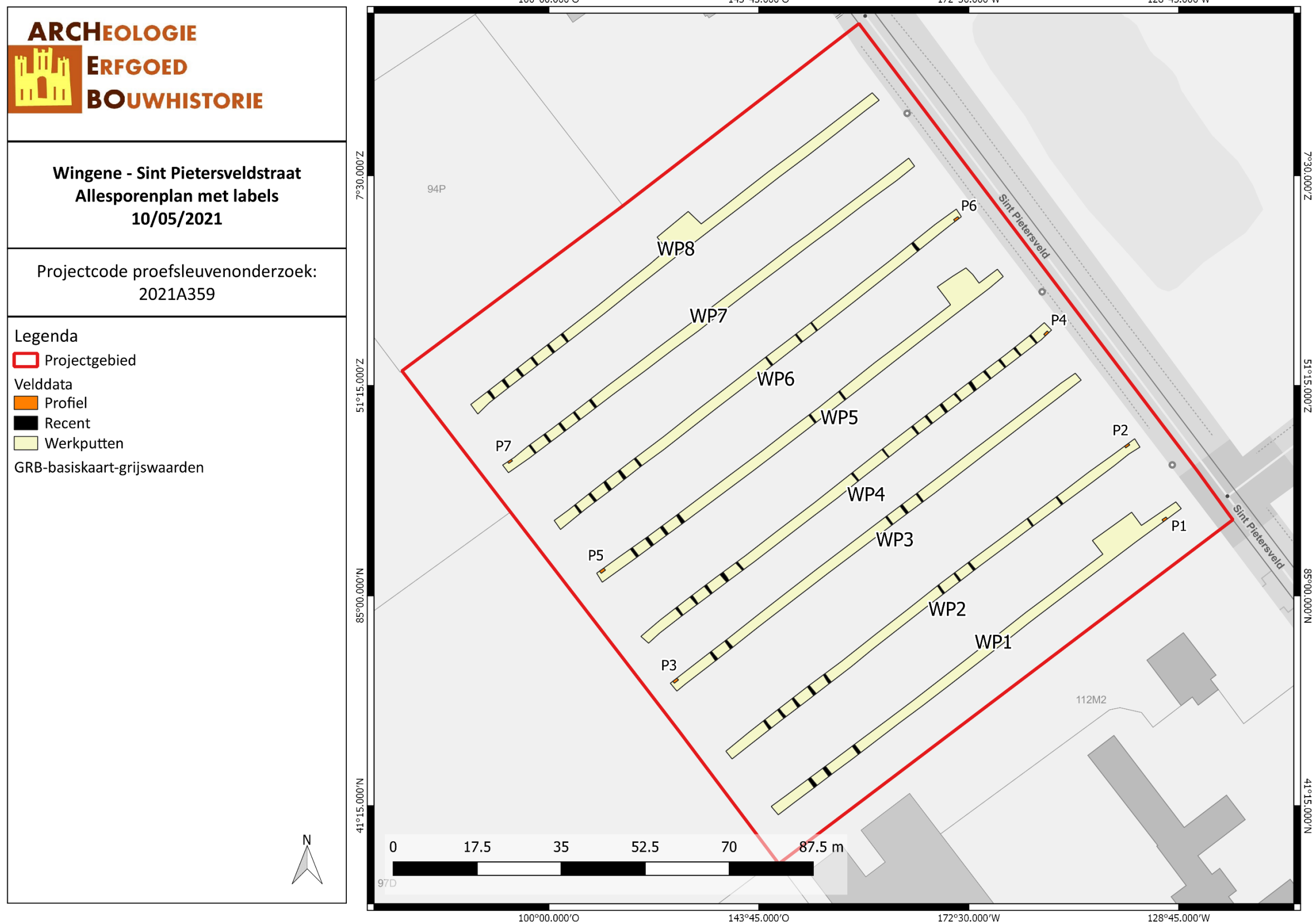
Agentschap Onroerend Erfgoed. "Code van Goede Praktijk voor de Uitvoering van en Rapportering over Archeologisch Vooronderzoek en Archeologische Opgravingen en het Gebruik van Metaaldetectoren, versie 4.0". Agentschap Onroerend Erfgoed, maart 2019.

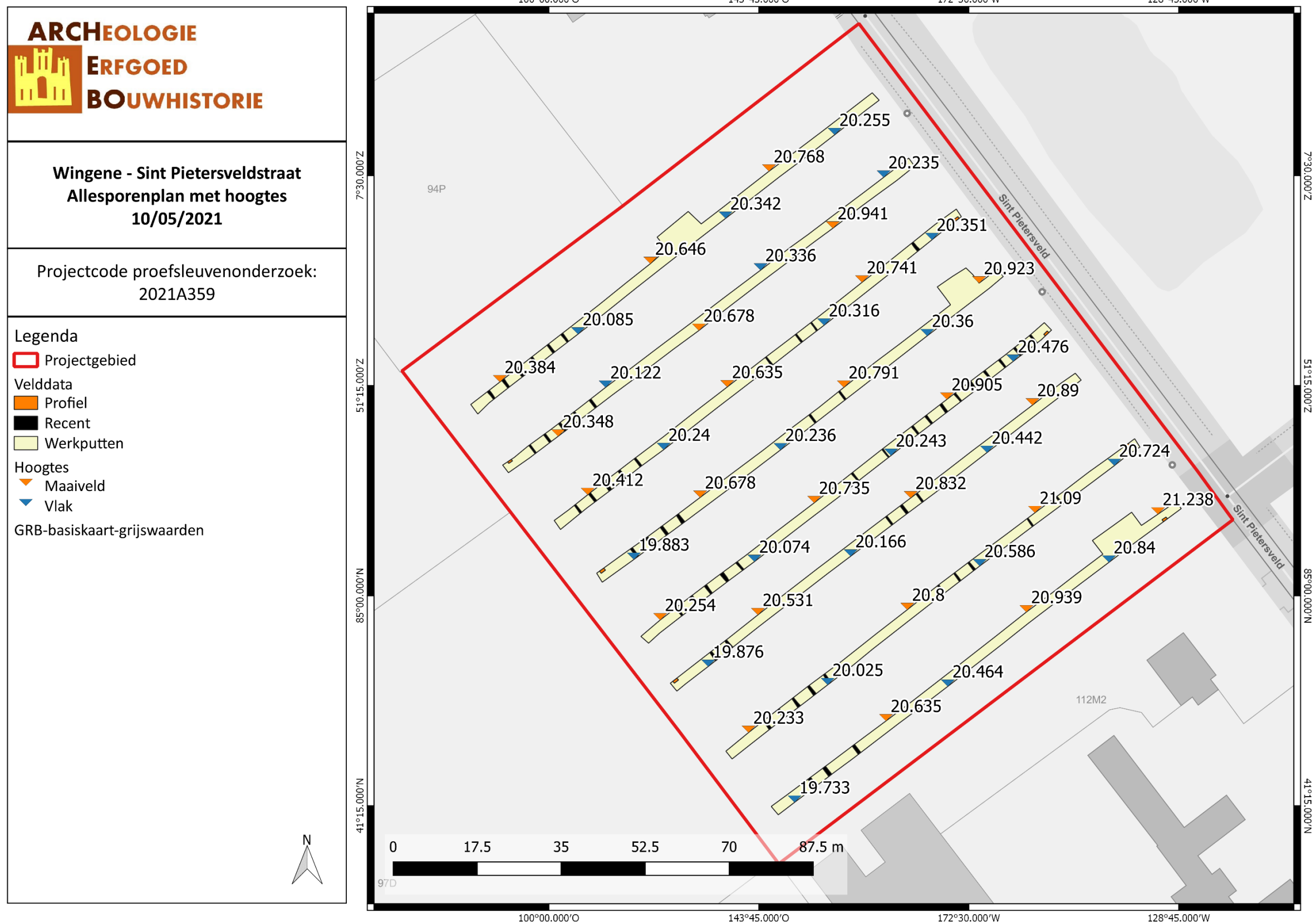
9 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen	4
Figuur 2: Situering van het projectgebied en de coördinaten op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2020). .	6
Figuur 3: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geoput, 2020).	6
Figuur 4: Situering van het projectgebied op Orthofoto (Geoput, 2020).	9
Figuur 5: Onderzoeksgebied op het Gewestplan (Geopunt, 2020).	10
Figuur 6: Inplanting (ABDM bvba, 2020)	10
Figuur 7: Situering van het onderzoeksgebied op Toekomstplan (ARCHEBO bvba, 2020).	11
Figuur 8: Orthofoto met aanduiding van het projectgebied en de landschappelijke boringen.	13
Figuur 9: Voorgestelde inplanting proefsleuven (ARCHEBO bvba, 2020)	20
Figuur 10: Allesporenplan (ARCHEBO bvba, 2021).	21
Figuur 11: Allesporenplan met TAW-hoogtes (ARCHEBO bvba, 2021).	22
Figuur 12: Profielen werkput 1 & 3 (ARCHEBO bvba, 2021).	23
Figuur 13: Overzichtsfoto's werkputten 1, 2 en 8. Op deze foto's zijn zowel de greppels als de kuilen afkomstig van het rooien zichtbaar. Laatstgenoemde sporen werden evenwel niet geregistreerd (ARCHEBO bvba, 2021).	23
Figuur 14: Kijkvensters werkputten 1 (links) en 5 (rechts) (ARCHEBO bvba, 2021).	24
Figuur 15: Kijkvenster werkput 8 (ARCHEBO bvba, 2021).	24

10 PLANNENLIJST

WISP/20/10/21/1 - Digitale aanmaak	6
WISP/20/10/21/2 - Digitale aanmaak	6
WISP/20/10/21/3 - Digitale aanmaak	9
WISP/20/10/21/4 - Digitale aanmaak	10
WISP/20/10/21/5 - Digitale aanmaak	11
WISP/20/10/21/6 - Digitale aanmaak	20
WISP/21/05/10/7 - Digitale aanmaak	21
WISP/21/05/10/8 - Digitale aanmaak	22

Fotolijst:

[illegible]